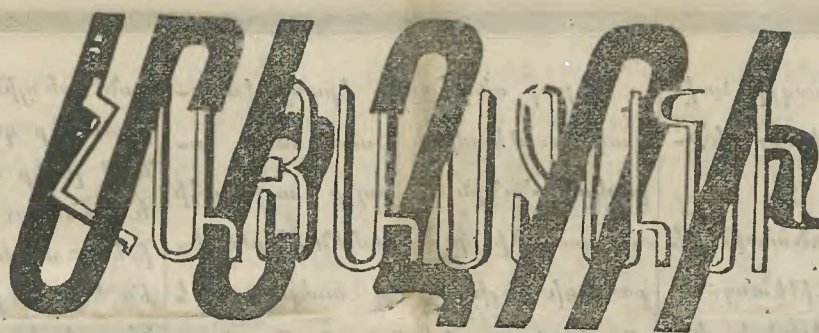

Տարեկան գինն է 10 ռուբլի:
Վեց ամսուանը՝ 5 ռ., երեք ամսուանը՝ 3 ռ., ամիսը 1 ռ.:
Առանձին համարներով խրատները 5 կոպեկ:

Խմբագրատունը բաց է ամեն օր բացի կիրակի և տոն օրերից
առաւոտ 11—2 ժամը կէսօրից յետ:

Օտարաբարացիք զինու են ուղղակի խմբագրութեան հետեւեալ հասցեով. В редакцію «Мелы Азгестан», or Тифлиса, կամ Rédaction de «Moghoul Hahastani» à Tiflis (Caucase).

Խմբագրութեան ուղղակի խմբագրութեան և ՄԵԼԱՅԵՐ անունով տարբեր խմբագրութեան և հասցեով: Խմբագրութեան կարող է փոփոխել, ուղղել և կրճատել յոգուածները: Խմբագրութեան իր վերայ չէ առնուած յետ ուղարկել յոգուածները և պահուած է երկու ամիս մինչև յարմարեալ:

Յայտարարութեան համար վճարուած են ամեն մի րոպին 2 կոպ.: Յայտարարութեան ընդունում են հարկէն և օտար լեզուներով: Յայտարարութեան ընդունում են խմբագրատանը, «Վոլիստ» հիւրանոցի տակ պ. Յ. Տէր-Յովսէփեանի ծխախոտի խանութում և պ. Զահրիյանի պալիտիւմում:

Մեղու Հայաստանի և Լուսին ԿԻՍՍՄԵԱՅ ԲԱՆՈՐԱԿԱՐԴՈՒԹԵԱՆ (1-ից յունիսի մինչև 51 յունիսի 1884 թ.) մասնակցել ցանկացողը թիվ բարեհաճին յայտնելու իրանց ցանկութեանը մինչև առաջիկայ յունիսի վերջն, որպէսզի խմբագրութեան կարողութեանը անելու: Կիսամեայ բանորդագրութեան գինն է 3 ռուբլի, թէ՛ թիվիսի մէջ և թէ՛ արտաքին տարու: Հասցեն է. ТИФЛИСЬ. ВЪ редакцію газеты «Мелы Азгестани».

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Ներսիսեան դպր. տնտէջ հրատարակու առթիւ.—Daily News թղթակիցը:

Ազգային. — Թղթակցութեանը Մեծ-Ղարաբաղի մասին, Ախալցխայի, թիֆլիսից և Ղուբայից (2 համար):

Քաղաքական. — Քաղաքական լուրեր:

Մանր լուրեր:

Յայտարարութեանը:

Ֆէլիէ տօն:

Թիֆլիս, 25 ՄԱՅԻՍԻ 1883 թ.

Հրատարակելիք Ներսիսեան ազգային-հոգեւոր զարմանքի մեծ հոգա-

ՖԵԼԻԵ ՏՕՆ

Հուշուայ և այլ տեղերի մեր զարմանքի մէջ տեղի ունեցած անկարգութեանը ինչ որակներն հետեւեալ նկատողութիւններն անելու:

Ամեն տեղերից լուսն են, ընթերցող, գանդաւաններ մեր զարմանքի անմիջական վիճակի վերայ, նոցա մէջ տիրապետող անկարգութեանը ու զրգանքութեանը վերայ, մի տեղ գանդաւան—տեսուչների գլխի է, միւս տեղ ուսուցիչների մասին է, երրորդում աշակերտաց անխնայութեան զէմ է, իսկ այլ տեղերում ինտերան տեսուչների և հոգաբարձուաց անհոգութեան մասին է:

Եւ որքան զիտեմ, պատճառն մեր զարմանքի այդ անմիջական զրոյթեան նոցա յետադիմութեան, գէթ ոչ ցանկալի յառաջդիմութեան, ոչ ուսուցիչներն են ընդհանրապէս և ոչ էլ աշակերտները մասնաւորապէս, այլ աւելի ներքին վարչութեանց անկանխութեան է այդ հետեւեալ, որովհետեւ սա ոչ ուսուցիչների և ոչ էլ աշակերտներից է կարող իրաւ և ճիշդ հաշիւ պահանջել, ինչպէս, որովհետեւ ամեն ուրեք ներքին վարչութեանց ոյժերը ջլատուած են կամ հոգաբարձուների և կամ հոգեւոր իշխանութեան անխնայ ներկայացուցիչների:

Իսրաէլեան յայտարարութեան, որով հրաւիրուած են ցանկացողը ի պաշտօն տեսուչութեան նոյն զարմանք: Պայմանները ծանր չեն, ցանկացողը պէտք է լինի համալսարանական ուսումն ստացած անձն ու հայազգէ: Իսկ ուղղութիւնն և վարձատրութիւնը երկրորդական են և մէկն արդէն զործախատարութեան ժամանակ կիւրեղի, իսկ վերջը ժամանակով կը լինի:

Հոգաբարձութեան զիտուորութիւնն անտարակոյս բարի է և յազուա զարմանքի և նա կամենում է լուրեկավար ունենալ զարմանքի համար, որ սա ծառայէ իւր նպատակին, ուստի և ապագայ տեսուչի նշանակումէ տարեկան ուժիկ 3,000 ռուբլի, որ կանոնադրութեան որոշածից շատ աւելի է: Մեծ. հոգաբարձութեանը ճիշդ որոշելէ ապագայ տեսուչի գլխի գլխի պահանջելիքն որ նա համալսարանական լինի, որ մասնագիտութիւնն էլ ուսած լինի միւսնոյն է:

Մեր տարակոյս չունենք, որ մեծ հոգաբարձութեան իւր տեսիլք և մի այլ գէնը էլ կը պահանջէ, այն է՝ որ նա լինի մարդ, զարգացած յատկութիւններով, որ կարեւոր են մի զարմանքի կատարելութեան համար, որովհետեւ տեսուչի անձնաւորութիւնն, իւր ամեն լաւ և թերի յատկութիւններով և բնաւորութեամբ, մեծ նշանակութիւն ունի զարմանքի մէջ զործող անձնաւորութեանց, թէ՛ ուսուցչաց և թէ՛ մանաւանդ աշակերտաց:

Համար: Նրա օրինակն աւելի ազդող է աշակերտաց ապագայ վարելքը կեանքի վերայ, քան մինչև իսկ արդէն վաճ ուսումն, նա հոգին է զարմանք: Մեծ այս նկատուածներ, որովհետեւ մենք բոլորովն տարբեր կարծիք ունինք մեր ամեն տեղի հոգաբարձուների մեծամասնութիւնից զարմանքի ներքին վարչութեան վերայ: Նրանց մեծամասնութեան կարծիքն է մի տեսակ պոլիցիական վարչութիւնն ունենալ ներքին, որ ուղղորդարար զիտուորութեան է կոչուած և զործող պետի լինի ամեն կամակոր երեւոյթ, ամեն անհատական կողմութիւն զգալի կերպով պատժուելով զարմանքի մէջ իրաւ կարգապահութիւն լինի: Աս մի մեքենայական կարգապահութիւն է հիմնուած երկու զիտուորութեան հիշողութեանը, իւր լաւ մեր հոգաբարձուների, իւր լաւ մեր հոգաբարձուների, ապագային աշակերտաց ապագային համար: Այսպիսի զարմանքի աշակերտը մի տարի առաջ հեռանալուն ուրախ է և ընդ միշտ նրա հետ իւր կապը կորուստէ: Իսկ մեր կարծիքով մեր զարմանքի կարգապահութիւնը հիմնուած պետի լինի թէ՛ ուսուցչաց և թէ՛ աշակերտաց պարտաւանդութեան զգացման վերայ, որ շատ աւելի բարձր է և կրթող է և մարդու ապագայ կենցաղապարտութեան համար մեծ նշանակութիւն ունի: Յանկալի է որ աշակերտը տեսնէ վարչութեան մէջ ոչ թէ պատժող ձեռք, այլ հոգաբարձու և ինտեմը սիրու: Յանկալի է որ

աշակերտը մի յանդանը դարձելու ոչ թէ ծածկէ վարչութիւնից, այլ ինքն իր խոստովանելի այն և զարմանքը ներքին յոյս ունենալ նրանից: Այսպիսի պարտաւանդութեան վերայ հիմնուած կարգապահութեան կարգու են մեր զարմանքին, որ ամեն հասարակութեանց պարտաւանդաւ զարգացմանը ցերեւ ազդէ ու կիւրեղուն, սրանց առաջ հայտնի կերպով և երախտաւորութեամբ և ազնիւ հոգով համառ ծառայելու: Այսպիսի կարգապահութիւն մոյցնել մեր զարմանքին ընդ մեզ ուսանողը ըստ մեծի մասին ազդու դասի դասուցներն, որոնց համար զարմանք միշտ դրաւի կարող է անել նրա վարչութիւնն այնպէս որ աշակերտի համար թէ՛ ուսման, թէ՛ խաղալու և թէ՛ սրաւ լաւ ժամանակ բաւականութեամբ անցուցանելու համար նրա պատերը լինեն ամենից գրաւի տեղը, որ նա բաւականութեամբ և ուրախութեամբ համարէ իւր հոգաբարձուներին, տեսնելու ու ուսուցիչներին տեսնելու ու նրանց հետ խօսակցելու: Մեր զարմանքին այն դրութեան հասցնելու համար հարկաւոր է միայն, որ հասկացողութեան հետ նրա մէջ զործողը ունենան բարի ցանկութեան և համակարգութեան: Յայտնի բան է այն յատկութիւնը ամենից առաջ պահանջելի են հոգաբարձուներից, իրեւ զրկութաւոր հաշուաւոր և պատասխանատու առձինքներից զարմանքին մէջ: Ի

զար չէ ասած, թէ համակարգութեանը կանգնէ: Արանով մեր զարմանքին կանգնէ—կենդանութեան կ'ստանան:

Չը կարճեն թէ մենք իդէալական աշխարհում ենք ապրում և ժխտում ենք ամեն կարգապահական խոստովանելու: Սակայն արդարաւ զատ հօր իրաւ պատիւն էլ առանց զգոհութեան և իրեւ խրատի միջոց սիրով ընդունելու պատիւ կը լինի, որ իւր յանդանը քաւիկը յետ էլ իրեւ կ'է պատժողին:

Այս մի մասնաւոր կարծիք էր, ինչիցէ անհուշ հոգաբարձութեանը կը զանէ մի համալսարանական և զօրցէ այժմէն իսկ արդէն ունի էլ իւր կանդիտատը: Բայց որպէս զի մեծ հոգաբարձութեան համար կատարելութեամբ լուրիս իր նպատակին, մենք մեր կողմից մի համառ կարծիք էլ յայտնել յանդիմանելու, այն է, որ միայն լաւ տեսուչ անկարող զարմանքի ուր հարկ է հասցնելու, այլ հարկաւոր է՝ համալսարանական ուսուցչներն ունենալ:

Այսպիսի յիշերը գէտի զարմանքը գրաւելու համար, հարկաւոր է միայն նիւթականապէս նրանց էլ ապահովել: Եթէ համալսարանական տեսուչն երեւ հոգաբարձուի պէտք է ստանայ, անհուշ մեծ հոգաբարձութեանը չի զրկուել արժանաւոր վարձ տալու և նոյն իրաւանց տէր ուսուցիչներին, ուստի և հոգաբարձու

ուսուցիչների և հոգաբարձուների մօտ: Այսպիսի հանգամանքում հատկապէս է, որ զարմանք յետադիմութեան մէջ պէտք է լինի, որովհետեւ ուսուցիչներն անհատաւոր ինտրիգաների, զործող համար պետի գործ գլխի ժամանակ, թողնել գաղտնի, երբեմն սուս հիւանդանալով, երբեմն մինչև կէս զիտուորից էլ անց իւր ընկերակցների հետ օրեկէ պահպանելով կոնսերւացիոնական և խորհրդակցութեամբ անցուցանելով է միւս օր դասի չը զիտուոր տեղութեան պատճառ. իրեւ թէ և ոչ թէ զրկութաւոր պատճառով չափազանց դարձուր կամ օգի ինկուրց և կամ կուսակցութեան զրուի անցած մի հոգաբարձուի մօտ է զիտուոր անցնում, նրան հաշիւ տալու և նրանից նոր հրահանգներ տեսնելու համար:

Երեւոյթիցէր այսպիսի մի ուսուցչի, որ տարուան ընթացքում 100—150 դաս լուրած է, իսկ մի առաւելայի համար շաբաթական 2 դաս է նշանակած իսկ ուսման շաբաթների տարուան մէջ ընդամենը 25—30 է ուրեմն նա իւրաքանչիւր շաբաթ մօտաւորապէս լուրած է 4 դաս, որ կը նշանակէ թէ կամ երկու առաւելայի ընթացքում չը պետի անցնել և կամ լինելով 4 կամ 5 առաւելայի ուսուցիչ, ամեն տարեկաններ էլ պէտք է խաղի կամ կ'իտաւ միւստա անցնել, մի կերպ կարկառու և սովորաբար այնպէս էլ լինում է, թայց

կիւր քեզ իրաւունք տաւ հոգաբարձութեան մէջ խօսք տալու: Այսպիսի ուսուցչի գլխի, նորա բարեկամ հոգաբարձուն իսկայն կը վրայէ, որ անցին ուսուցիչ է, զերմանկարում կամ համալսարանում իւր ընկերն եղած է, բոլոր աշխարհում նա գլխի է, զէ՛ն գնա և հարցրու. և կամ միւսը վրայում է թէ զիտուորիցում կամ համալսարանում միայն ուսած են. և երեւել յառաջագիտութեան ցոյց տաւ է և սոցա նրան վրայութիւններ, (աղուէտի հարցրին վրայով ու է, սոցա պոչ), իսկ ուսուցիչներն որոնք պարտաւանդ են, իրանց զործին արի են, հիւանդութիւնն անցած արձակուրդի ժամանակ զործող կատարում են, իրանց լուրիս հաշիւ տալու են—այդպիսիք փառք են, արիւրացու են, իրանց տուրալուն չը զիտուոր օրովհետեւ կեղծում չեն, չը զարմանքում չեն, չը ինտրիգաներին մասնակցում չեն, չը լուսանկարներ իրեւ է և վարձաւորել, իսկ անկեղծութիւնն ու պարտաւանդութիւնը պարտաւանդութեան իսկ երկրորդը համառ և լուր է:

Գործին ինչ է հարկաւոր—մօթը զիտուոր, իրեւ ինչ է հարկաւոր—աղաւթութիւն և աղաւթ ժամանակ խաղալու և պարտաւանդներ, որոյ համար շատ կ'այ նիւթ մեր կեանքում մանաւանդ մեր վրայում թիֆլիսում, զիտուոր ինչպէս ուսուցչից նա ինչ սովորի և ինչ

օրինակ առնի. նա ուրախ է երբ ուսուցիչը գաւի չէ գալիս, աղաւթ է այգիները կամ բուրձարները չափելու, զուարճանալու և շատ անցում նրան զօրից աղաւթ ուսուցչին էլ այնտեղ տեսնելու, որ հիւանդութիւնից կարգուցնելու, անկարող դատաւանը նստելու և իւր պարտքը կատարելու:

Այսպէս տարին անցնում է և պարզ է, որ այսպիսի երեւոյթներից յետ մեր զարմանքում յառաջդիմութեան մասին խօսք չէ կարող լինել և զարմանքները չը պէտք է կատարելապէս հանդիս իրանց նպատակին: Այսպէս է de facto (իրաւում), թայց եւ, ընթերցող, և թեր իւր մեր զարմանքի ցուցանիքներ և անհուշ զարմանքով պետի տեսնելու, որ զարմանք աշակերտների մեծ մասը յառաջաւոր է երեւում, ցուցանիքներ լին 4—5 թուանշաններով, աշակերտաց մեծ մասն էլ փոխում է իւր դատաւանը, ուրեմն և յառաջդիմութեան աշակերտ է, զարմանք յետադիմութեան մասին կաղմած զարմանքը կեղծ է, սխալ է, թայց ոչ. այդպէս չէ. կեղծ է երեւած յաղաղ իրողութիւնը—իսկական է միայն աշակերտութիւնը:

Համառում է հաշուաւորութեան ժամանակը՝ քննութեանց ժամանակը: Աշակերտը լաւ թուանշան է ցանկանում որ դատաւանը փոխի, նորան իւր վրայութեան պակասութիւնը մեծ ցաւ չէ,

Ճափահարութեան վերջ չը կար: Պէտքէ շնորհակալութիւն մատուցանել պ. Մարգարիտին, հաշտարար դատարանին, պ. Արիստոյանին, որոնք չարարվելով օգնում էին և սիրողներին, և միջանկն անձանց՝ որոնք ձրիապէս նուիրելէին իրանց տախտակները և կտանները վրան կառուցանելու համար: Ստորագրողներն են: Կայացումն անջնջելի ասպարոթութիւն գործեց ամեն մի Ղուբայեցու սրբաուն:

Խաչենեցի

ՂՈՒԲԱՅ

11 մայիսի.

Չիր պատուական թերթերի մէկի մէջ կարդացինք Ղուբայեցի դրած մի նամակ, ընդ ընդ ընդ ստորագրութեամբ, նամակի վերջին տողերն տեղիս դարձրին մասին էր գրուած, թէ իւր դարձրել յանձնուած է մի քանի տիրացուներին ձեռքը և ան-նախնանքի գրութեան մէջ է:

Եստ մարդիկ տարիներով դարձ-ցի դուռը սո չը դրած սիրում են արատաւորել կամ ուսուցիչ և կամ դպրոցի անունը, չիմանալով ինքը թէ ինչ է գրում այն մարդիկ մի-այն կը զննահատեն ուսուցչի աշխատութիւնը, որոնք տեղեակ են նորա աշխատութեանը, որոնք ներկայ են գտնուած նորա դատարարական աշակերտներին ուսման ժամանակ: Իսկ նրանք, որոնք դարձրել դուռը անգամ չեն իմանում թէ որ կողմն է չի վայել ուսուցչին տիրացու մականու-նը տալ, դուք կարծում էք որ այժ-մուսի դարձրելը նման են մի որ և լցէ տէրփողիկի դարձրել, որի վերայ հիմնուելով տիրացու մականուն են բառաբանում: Կտրուած չը կայ ինչ-պէս ամեն տեղ նոյնպէս և մեղա-նում կան անհասկանալի որոնք կհան-քը տաւել բամբակաբույսի չորհար-տութեան, ներքու թեան բովանդա-կութիւնն է, քանթիլ օգտուէտ աշ-խատութեան խնայելի դատարարութեան և բարձր զգացմունքներն ասպարէզ: Գրանք դրած չունին խաղաղ-ուստմտարանի վեհալի հետ, բայց որովհետեւ նոյն տողերով թերթը մը-տակայ գրադարանութեան նիւթ է պա-հանջում վանորոյ ուսուցիչը իւր ներքուտնութեամբ և անպատասխան վիճակով գրանք նման մարդկանց անողատու կրթելի անսանձ լիզուի և ինքնահաւան ամբարտաւանութեան զոհ է դառնում: Մենք դրանց հետ զործ չունենք, դրանք միշտ վախե-նում են լցուցի: Բայց մենք հրաւի-րում ենք նորանց, որոնք թանգ ու նուիրական են ուսումնարանի շահե-րը: Բայց ունին միտք լցէ պատճառ մեղանից զոհոհ լինելու, մանկ մեր ուսումնարանը և նրա վերայ տեղե-կութիւն տառաջ առաւել մեծա-ւոր աղբիւրները: Բան թէ խաւար անկիւններում կամ երեսակայութեան սահմաններում որոնք զանազան տեղեկութիւններ: Չը պէտք է վերա-ւորել այն անձին, որը որդրութեամբ է կառարում իւր պաշտօնը: Բովա-նակ շնորհակալ լինելու սիրում էք

շօշափել նրա պատիւը, բարե որի-նակ և զէք միաներին, ինքնեք չէք հասկանում ձեր գործները կարծե-լով մեր նամակը ինքուր մեք յար-դելի խմբագրութեանը երկտողիկ տպագրել տաք ձեր թերթերի մէկի մէջ, որպէսզի այսուհետեւ առիթ չը լինի մի քանի անմեղ անձանց հանգստ գուրա դալ առանց տեղեկ լինելու նկարագրել որի ինչ գպրոց կամ անձնաւորութիւն:

Ուսուց. Պ. Տէր-Յովհաննիսեանց.

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Անգլիական պատգամաւորները ժողովում Բրայը առաջարկում է հետեւեալ ղեկեցումն. « Ժողովը յայտ է առնում, որ կառավարութեան այսու-հետեւ էլ Բէրլինեան դաշնագրից ստորագրող տերութիւններին հետ միասին կը պիտի Հայաստանում և Լուսապոսի Թիւրքիայում անյապագ վերանորոգութիւններ մտցնելու անհրաժեշտութեան վերայ: »

Գլխաւորում ասում է, որ կառավարութիւնը սկզբունքով ոչինչ չունի իւր յայտի առաջարկութեան դէմ, բայց, թէ Լինքը ձանաչել է գործի մէջ Լուսապոսի համբարաշխութեան նշանակութիւնը, անյարմար կը լինի եթէ ժողովը այս գէպը որոշած հրահանգներով կաշխաղէ կառավարութեան զոր-ծողութեան ազատութիւնը: Գործողութեան մի յայտի ասպարէզ պէտք է ազատ տուած լինի կառավարութեան, որպէս զի նա տէրութիւններին դիմելու կարողանալ յարմարուի ձանդա-մանքներին և ժամանակի հետ: Այդ պատճառով Գլխաւորում ինքուրմէ Բը-րայից բաց առնել իւր ղեկեցումից այս խօսքերը. « Բէրլինեան դաշնագրից ստորագրող տերութիւններին հետ միասին, Բրայը համաձայնում է և այդ խօսքերը հանելուց յետոյ, ժողովը ընդունում է նրա ղեկեցումը առանց քուէարկութեան: »

Անգլիական պատգամաւորները ժողովում Ֆրանսիայի ասում է, որ զոր-ծելի գործիւնը համահայտատանում ամենապատեհ է: Անգլիան կարող է այդ մասին միջամտել իւր Բէրլինեան դաշնագրից ստորագրող տերութիւն կամ թէ հիմնուելով թիւրք-անգլիական համաձայնութեան վերայ: Կառավարութիւնը իւր արած քայլերի մասին միշտ տեղեկացրել է միւս տերութիւններին: Վերջին միջամտութիւններն կատարուել են անգլիական կառավարութեան պատասխանատուութեամբ: Լորէ-Գիւֆֆէրինը հրահանգ էր օտարել ա-մենահանդիսաւոր և առանց աշխատութեան դարձնել Գրան ուղարկութիւնն իւր վերայ դրած պարտաւորութիւնն-րի վերայ: Գուրը խոստացաւ վերանորոգութիւններ, Ֆրանսիայը յայտ օճի վերանորոգութիւններին համար պատ-րաստող այժմեան ծրագրի միջոցն այժմն Լուսապոսի Թիւրքիայի համար պատ-րաստած ծրագրերից գերազանց է: Անգլիական ղեկաւարապետին պատուի-րած է ամեն գէպը մատնանիլ անէ Գրան այն ահաղին նշանակութիւնը, որ առիւս է Անգլիան այն պարտաւորութիւններին, որոնք Բէրլինեան դաշնագրի 23-րդ յօդուածով տրուած են Գրան վերայ: Աստիճանը յետոյ է, որ Հայաստանում վերանորոգութիւններն հա-տած ժաման էլ կը մտցնուին: Թրքա-կան կայսրութեան պատմութեան մասը և հանդիսաւոր քուէն հասել է, և պէտք

է յայտ տանել, որ թիւրք կառավարող-ներն, ձանաչելով իրենց պարտքը, Լուսապոսի քաղաքակրթութեան մարերը իւրացնելու ընդունակ կը գտնուին:

— Հետոյ. — Պատգամաւորները ժողովը միաձայն ընդունելով Հետոյ չըր-ջակայքում Գարիբալդիի համար արձան կանգնեցնելու օրինադրի:

— Փարիզ. — Մերակոյտի ժողովում Շալմէլ—Լակուրը հաղորդեց, որ յու-նիսին Տօնիկում կը հաւաքուի ոչ անքան մեծ, բայց զարձակ բաւա-կանաչալի զօրք Ֆրանսիական շահերին ապահովելու համար: Պէկինում Ֆրան-սիական ղեկաւարի ստորագրած պայ-մանագրից չէ հաստատել կառավարու-թիւնը Ֆրանսիայի շահերին անհամա-պատասխան, բայց պաշտօնեան համա-դրուած է, որ Չինաստանի հետ ծաղած զմուտութիւններն կը բարձուին:

— Լրագրիւնների հաղորդած լուրերից երևում է, որ Տօնիկին պատճառով չի-նական կառավարութիւնը յետ է դարձ-րել թղթերը Պէկինում և կարգադրել է որ չինական ղեկաւարը ստանալով թղթ-թերթ միւսին նոյնպէս Փարիզից: Եթէ այդ լուրը ճշմարիտ է նշանակում է, որ չինական կառավարութիւնը մտա-ղիւ չէ Տօնիկին Ֆրանսիային տալու, առանց պատերազմի:

ՄԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Մայիսի 22-ին բացուել է պաշտօնա-պէս Բաթումեան երկաթուղու վերայ երթևեկութիւնը:

Մայիսի 23-ին, երկուշաբթի երեկո-յան Թիֆլիսում յանկարծ սկսեց խիստ կարկուտ դալ: Կարկուտը մի միջակ ընկուղի չափ կը լինէր: Կարկուտը տե-ւեց մօտ 8 վայրկեան և յետոյ անձ-րուած էր: Երեկ ծառերին բաւականին վնաս կը լինի տուած:

Վերապի, մայիսի 22-ին շէպոյց Բա-րեգործական ընկերութեան ընդհանուր ժողովը չը կայացաւ և խորհուրդն էլ անկարող եղաւ այգպէս իւր տարեկան հաշիւը քննութեան ներկայացնելու: Ժողովը չը կայանալու պատճառը ընկ-ընդհանուր ժողովի նախագահի և քաղ-տուղարի բացակայութիւնն էր: Ներկայ գտնուող անդամները մի արձա-կութիւն կազմեցին, այդ եղևութեան մասին և հրաւիրում էին խորհուրդին սպազալում այդ տեսակ խոչնդոտների առաջին առնելու:

Անցեալ շաբաթ Թիֆլիսի չըջակա-քում գտնուող Շֆէլթ գիւղում մի գիւ-ղացի կին ծնել է մի որդի երկու գլխա-նի, այնպէս որ ամբողջ մարմինը մէկէ, իսկ զուլը երկու հատ է:

Յօգուտ Հարգական ընտանեաց ըս-տացաւ խմբագրութեան Գանձակից մեծ. պ. Բժ. Համապիւրից 36 ա. և պոլ. Գ. և Բ. Ա. քիմիաներից 6 ուր-լի, որ և հասուցինք ըստ պատկանելոյն առաջկան գումարների հետ:

Բարձրագոյն մանիֆէստը չատ նե-րուներ է չորսում, զանազան պա-հանջներ վերացումը թաղաւորական, ուղէին, արքունական և Նորին Մե-ծութեան գրասենեակի կառուածքների պահպանելից, ամեն տեսակ թեթեւ-թիւններ անհատներին, հասարակու-թիւններին, զտակարգներին, պարտե-րը վերադարձնելու վերաբերմամբ, նե-

րունի ծառայութեան ժամանակ վերան-մնացած վճարելիք, տուած վնասներ, կորուստներ և սխալանքներ, զրաւա-հարկի կանոնադրութեան դէմ զեղ-ծումների մասին առնելիք տուգանքնե-րի ներումն, ողորմութիւններ և ա-ռանձնաշնորհք այն անձինքներին, ո-րոնք յանցանք կամ սխալանք են կա-տարել, բացի տուած վնասի և կորուս-տի հատուցանելու: Ներումին չեն-թարկուող յանցանքների և սխալանք-ների համար քրէական ժամանակի լը-րումը կրճատվում է մի երրորդական ժամանակով: Ներումն գրամական հա-տուցումներին, որոնք վճուած են վար-չական կարգով, առանձնաշնորհք ան-տաւներ վիշտագոյններին, անանկացած պարտականներին թաղաւորական զան-ձարանին պատասխանատուութեան վե-րաբերմամբ, թոյլտուութիւն թախա-ւականներին վերադառնալու իրենց հասարակութեան մօտ և ընդհանրապէս Լուսապոսի Բուսիա: Իսկ հասարակու-թիւնների վճուով վարչական ձանաչա-րով քաղաքի ուղարկուածներն վերադա-նալ իրենց բնակութեան տեղը քաղաքի տեղը երեք տարի մնալուց յետոյ, քա-ղաքական յանցարարների կեցութեան թեթեւացումն: Ներումի բոլոր յօդուած-ների սահմաններն և բացառութիւննե-րն իրստ որոշուած են: Մանիֆէստով դատից և հետախուզութիւնից ազա-տուածներն, որոնք իրենց անմեղու-թեան մէջ համոզուած են եթէ կամե-նում են զատարանի առաջ արդարա-նալ պէտք է վեց ամսուայ ընթաց-քում յայտնեն այդ: Այն ամեն տարա-կուսանքներն, որոնք կարող են ծագել սինատին է յանձնուած վճուելու, իսկ այն գէպը, որ նրան իրաւաւոր-թիւնից բարձր է, միանգամ ընդունած կարգով վճուած է լնքը—Թագաւոր Կայսրը: Վերջապէս վերջին առանձ-նաշնորհք և թեթեւացումների մասին կը հրատարակուի առանձին:

Առաջնորդական յանձնարարութիւն-ների համար կազմած յանձնաժողովը, ինչպէս հաղորդում են, գործում է, բայց նրա կատարած գործերի մասին մինչև օրս լրագրութիւնը անտեղեակ է, այն ինչ գործի չափողութեան համար լաւ կը լինէր, որ հատարակութիւնը հետազնու տեղեկանար, թէ ինչ չինեց և ինչ է չինում այդ յանձնաժողովը: Ճշմարիտ է, որ այդ յանձնաժողովի քահանայ-անդամները բաժանուած դա-նազան եկեղեցիների հաշիւներն են տեսնում, բայց թէ լաւ են տեսնում թէ առաջուայ պէս տանող տանում, դեռ ոչինչ չը գիտենք: Միմիայն մեղ համեմատ են լուրեր, որտեղից իմանում ենք, որ անկանոն կերպով նոր երես-վոխաններ են ստեղծվում, որոնք օրէն-քի պահանջած ապահովութիւններն չեն կարող տալ ծովին, որ անցած, դնա-ցած լնչնադուրի կատարած գործերի և ծախքերի համար երեսիսխաններ նոր ստորագրութիւն են բացանում, որով ստորագրողներն իրաւունք են տալիս ուղաձն անելու և ծախելու—անցեալի համար: Մեղ արդէն անցեալ տարուա-նից յայտնի է երեսիսխանական մի-քանի գեղծումներ, հետաքրքրութեամբ կը սպասենք թէ նոր հաշուառաւ քա-հանայ—անդամներն ինչ կը զուրս բե-րեն այդ հաշիւներին:

Առաջին թիւից զուտով լոյս կը տեսնի «ՀԱՅ - ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ՀԷՔԵԱԹՆԵՐԻ ԵՐԿՐՈՐԳԵՐԵՐ: Գինն է 30 Կ. Վաճառվում է Թիֆլիսում» բոլոր հայ գրաւաճառների մօտ և երեւո-նում պ. Ն. Սիմէանեանցի գրախո-նութում:

Մամուլի տակից շուտով լոյս կը տեսնի «ՀԱՅ - ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ԱՌԱՆԴՈՒ-ԹԻՒՆՆԵՐ» անունով զիբրը, որ բո-վանդակում է իւր մէջ — «Հանկուկ-ներ», «Շուտաւարկներ», «Առաձներ», «Անէճներ», «Օրհնութիւններ», «Եր-գումներ» և այլն:

Ինձ նիւթ ուղարկող պարսկերը սպազորում գրքերից Դ-մի օրինակ նուէր կ'տանան:

Իմ հայրենիք. — Вaгaшaпaтb. Тиг-paнy Нaвaсapтpaншb.

8. Նաւասարդեանց.

մինչև այժմ նախկին ընթերցարանա-պետը հաշիւ չէ ներկայացրել:

Խմբագիր Պ. ՍԻՄԷՕՆԵԱՆՅ
Հրատարակիչ Հ. ԷՆԻՍԱՅԱՆՅ

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Հոգաբարձութիւն Ներսիսեան հայոց ազգային-հոգեւոր դպրանոցի հրաւի-րում է նոյն դպրանոցի համար առ-տուչ. ցանկացողը այդ պաշտօնը յան-ձնելու առնելու, թող իւր հաճի իւր յօժարութիւնը գրաւոր առաջարկե-լու հոգաբարձութեան մինչև զաւրց յունիս ամսի 20:

Տեսուչը համարվում է միևնոյն ժամանակ անդամ հոգաբարձութեան և նախագահ մանկավարժական մո-ղով և նրա պարտաւորութիւնն է հսկել դպրանոցի ուսումնական և տնտեսական ներքին բարեկարգու-թեան և յառաջադիմութեան մա-սին:

Տեսուչը պիտի լինի համալսարա-նական ուսումնի ստացած և հմուտ հայկական լեզուի գիտութեան և ու-նենալու է դպրանոցում աւանդուող միտքէ առարկայից շարթական 10—12 դաս:

Տեսչին նշանակած է օոճիկ դա-սերի վարձովը միասին 3000 ու. տա-րեկան:

Ցանկացողը կարող է ստանալ տարանոցի ազած կանոնադրութիւնը:

Թիֆլիսի քաղաքային վարչու-թիւնը պատւ յայտարարում է որ օոյն 1883 ամի յունիսի 4-ին քաղաքա-յին առնումը լինելու է աճուրդ քաղաքի փողոցների 1633 լուսուո-րութեան լապտերներ կապալով տա-լու: համար երկու տարի ժամանակու-սիսեալ ներկայ ամի յունիսի 4-ից: Գաշնաղբը կարելի է տեսնել քաղաքային վարչութեան գրիւնու-տան մէջ մինչև մամը 2-րդին ճա-շիւ բացի տօն օրերից:

Լ Ո Ղ Ո Ւ Մ Ե Ղ Ո Ւ

ՀԱՅ ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ՀԷՔԵԱԹՆԵՐԻ

ԵՐԿՐՈՐԳԵՐԵՐ: Գինն է 30 Կ.

Վաճառվում է Թիֆլիսում» բոլոր հայ գրաւաճառների մօտ և երեւո-նում պ. Ն. Սիմէանեանցի գրախո-նութում:

Մամուլի տակից շուտով լոյս կը տեսնի «ՀԱՅ - ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ԱՌԱՆԴՈՒ-ԹԻՒՆՆԵՐ» անունով զիբրը, որ բո-վանդակում է իւր մէջ — «Հանկուկ-ներ», «Շուտաւարկներ», «Առաձներ», «Անէճներ», «Օրհնութիւններ», «Եր-գումներ» և այլն:

Ինձ նիւթ ուղարկող պարսկերը սպազորում գրքերից Դ-մի օրինակ նուէր կ'տանան:

Իմ հայրենիք. — Вaгaшaпaтb. Тиг-paнy Нaвaсapтpaншb.

8. Նաւասարդեանց.

1—10